

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Incidentonderzoek terugkeer Bangladesh

Plan van aanpak

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Onderzoek	5
2.1	Doelstelling onderzoek	5
2.2	Centrale vraagstelling	5
2.3	Onderzoeksvragen	5
2.4	Afbakening	6
2.5	Onderzoeksaanpak	6
I	Bijlage	8
	Afkortingen	

1

Inleiding

Aanleiding

Vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf hebben in Nederland keren zo veel mogelijk zelfstandig terug naar hun land van herkomst of een ander land waar hun toelating is gewaarborgd. In het uiterste geval keert een vreemdeling gedwongen en begeleid terug. De terugkeer van vreemdelingen wordt voorbereid door de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V). De daadwerkelijke begeleiding vindt plaats door een escortteam van de Koninklijke Marechaussee (KMar). Het KMar-escortteam stelt na afronding van elk terugkeerproces een rapportage op over het verloop ervan. De Inspectie Justitie en Veiligheid (Inspectie JenV) houdt toezicht op het terugkeerproces van vreemdelingen¹ en in dat kader ontvangt zij deze KMar-rapportages.

De Inspectie JenV ontving op 16 januari 2018 de KMar-rapportage over de gedwongen begeleidde terugkeer van een vreemdeling naar Bangladesh. Deze vond plaats op 5 januari 2018. De vreemdeling was op 14 januari 2017 in Nederland aangehouden als verdachte in een strafrechtelijk onderzoek en had tot 5 december 2017 in voorarrest gezeten. Aansluitend op zijn voorarrest is hij – met het oog op de gedwongen begeleidde terugkeer – in vreemdelingenbewaring geplaatst.

In de KMar-rapportage komt onder andere naar voren dat de vreemdeling na aankomst in Bangladesh werd opgewacht door officials die zich bekend maakten als ‘medewerkers van de afdeling terrorisme’. Het KMar-escortteam zag dat deze officials beschikten over diverse stukken uit het Nederlandse strafdossier van de vreemdeling. Het KMar-escortteam gaf aan dat de vreemdeling er erg zenuwachtig uitzag en dat hij zei: “De situatie niet te vertrouwen en zich zorgen maakte”. Het KMar-escortteam besprak de ontstane situatie – waarmee zij onverwachts werd geconfronteerd – onder andere met de back-office van de DT&V. De DT&V deelde het escortteam mede dat zij de vreemdeling weer mee terug zou moeten nemen naar Nederland. De Bengaalse autoriteiten bleken echter niet bereid de vreemdeling over te dragen.

Nadat de vreemdeling een gesprek had gevoerd met een leidinggevende van de Bengaalse immigratiedienst, leek hij volgens het KMar-escortteam gerustgesteld. Nadat de vreemdeling zelf had aangegeven “zich geen zorgen meer te maken” is de KMar teruggereisd naar Nederland, onder achterlating van de vreemdeling.

¹ Regeling van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 13 december 2013, houdende de regeling van het toezicht op de terugkeer van vreemdelingen (Regeling toezicht terugkeer vreemdelingen).

De Inspectie JenV vindt het verloop van de overdracht van de vreemdeling aan de Bengaalse autoriteiten opvallend omdat:

- de Bengaalse autoriteiten de vreemdeling bij aankomst kennelijk opwachtten in strafrechtelijk kader (met stukken uit het Nederlandse strafdossier), terwijl er sprake was van een gedwongen begeleide terugkeer in vreemdelingrechtelijk kader en;
- het KMar-escortteam hiervan niet op de hoogte was.

De Inspectie JenV heeft naar aanleiding van het bovenstaande een oriëntatie uitgevoerd. Hieruit komt het beeld naar voren dat de nationale politie in het kader van een strafrechtelijk onderzoek informatie over betrokkene heeft gedeeld met de opsporingsinstanties van de Bengaalse autoriteiten. Zo heeft de nationale politie de dag voorafgaand aan de begeleide gedwongen terugkeer van betrokkene met de Bengaalse opsporingsinstanties gedeeld op welk tijdstip en met welke vlucht hij de volgende dag zou arriveren in Bangladesh. De Bengaalse opsporingsinstanties antwoordden hierop dezelfde dag aan de nationale politie "dat zij de nodige maatregelen zouden nemen wanneer de verdachte zou arriveren in Dhaka". Uit de oriëntatie blijkt dat de betrokken actoren uit de vreemdelingenketen, tenminste de KMar, hiervan niet op de hoogte waren.

Het bovenstaande leidt tot vragen met betrekking tot de samenloop van het strafrechtelijke traject van betrokkene met het vreemdelingrechtelijke traject. Dit vormt voor de Inspectie JenV aanleiding een onderzoek in te stellen.

2

Onderzoek

2.1 Doelstelling onderzoek

Het onderzoek heeft tot doel een beeld te geven van het verloop van de informatie-uitwisseling in onderhavige casus en de afwegingen die daarbij zijn gemaakt. Hiermee beoogt de Inspectie JenV mogelijke knelpunten in (de afwegingen aangaande) de informatie-uitwisseling tussen de Nederlandse autoriteiten en de Bengaalse autoriteiten inzichtelijk te maken. Ook benoemt de Inspectie JenV in voorkomend geval knelpunten met betrekking tot de informatie-uitwisseling tussen de strafrechtketen en de vreemdelingenketen. Hiermee kan het onderzoek een bijdrage leveren aan verbetering van de taakuitvoering van betrokken organisaties en het functioneren van de keten(s) als geheel.

2.2 Centrale vraagstelling

Hoe is de informatie-uitwisseling met de Bengaalse autoriteiten verlopen, op welke wijze hebben actoren in de strafrechtketen en de vreemdelingenketen elkaar daarover geïnformeerd en hoe is deze informatie betrokken bij de afwegingen die binnen de ketens zijn gemaakt?

2.3 Onderzoeksvragen

Om de centrale vraagstelling te beantwoorden heeft de Inspectie JenV de volgende onderzoeksvragen geformuleerd.

- Hoe is de informatie-uitwisseling met de Bengaalse autoriteiten verlopen?
  - Welke informatie is wanneer uitgewisseld?
  - Wie heeft die informatie uitgewisseld?
  - Welke afwegingen zijn daarbij gemaakt?
- Op welke wijze hebben de betrokken actoren uit de strafrechtketen en de vreemdelingenketen elkaar geïnformeerd?
  - Welke informatie is wanneer gedeeld?
  - Wie heeft die informatie gedeeld?
  - Hoe hebben de actoren de verkregen informatie gebruikt bij hun afwegingen?

- Wat is in een dergelijke casus de voorgeschreven werkwijze bij het uitwisselen van informatie, zowel internationaal als tussen de ketens?
- Welke verbeterpunten zijn uit deze casus af te leiden?

2.4 Afbakening

Betrokkene heeft van januari 2017 tot en met begin december 2017 in strafrechtelijke detentie gezeten. Aansluitend op zijn detentie is hij in vreemdelingenbewaring geplaatst om vervolgens januari 2018 gedwongen en begeleid terug te keren naar het land van herkomst. Er is daarmee sprake van twee trajecten: een strafrechtelijk traject en een vreemdelingrechtelijk traject. Deze trajecten zijn grotendeels parallel aan elkaar uitgevoerd. Om zicht te krijgen op het verloop van de informatie-uitwisseling in de casus en de afwegingen die daarbij zijn gemaakt richt het onderzoek zich op de periode vanaf het moment dat het strafrechtelijk traject tegen betrokkene startte tot en met zijn overdracht aan de Bengaalse autoriteiten. Voor wat betreft het strafrechtelijke traject bekijkt de Inspectie JenV uitsluitend de delen die een raakvlak hebben met het vreemdelingrechtelijke traject. Overige delen van het strafrechtelijke traject vallen buiten de scope van het onderzoek.

2.5 Onderzoeksaanpak

De Inspectie JenV verricht in de eerste plaats dossierstudie. Dit doet zij om inzicht te verkrijgen in welke handelingen wanneer door wie zijn uitgevoerd. De Inspectie JenV bekijkt daarvoor de dossiers die de betrokken actoren hebben aangelegd over de casus. Voor het vreemdelingrechtelijke traject richt de dossierstudie zich op de dossiers die de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM) van de nationale politie, de KMar en de DT&V hebben aangelegd. Voor het strafrechtelijk traject betreft dit het dossier van het onderzoeksteam van de nationale politie, inclusief het dossier van het (Landelijk) Internationaal Rechtshulpcentrum ((L)IRC) en dat van de Afdeling Internationale Rechtshulp in Strafzaken (AIRS) van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Door de dossiers te bestuderen krijgt de Inspectie JenV zicht op de betrokken actoren en de handelingen die zij in de casus hebben verricht. Mogelijk is in de dossiers ook terug te vinden wat hun overwegingen zijn geweest bij de gekozen handelwijzen. Verder kan de Inspectie JenV aan de hand van de dossierstudie achterhalen op welke wijze de actoren informatie (onderling) hebben gedeeld en in hoeverre deze informatie is gebruikt bij de overwegingen.

In de tweede plaats interviewt de Inspectie JenV de betrokken actoren om na te gaan wat hun rol was in de casus, welke handelingen zij hebben verricht en waarom zij dat zo hebben gedaan. Met de interviews achterhaalt de Inspectie JenV tevens welke informatie zij daarvoor tot hun beschikking hadden en welke informatie zij onderling en met de Bengaalse autoriteiten hebben gedeeld. Ook gaat de Inspectie JenV in de interviews na of de werkwijze van de actoren hun standaardwerkwijze is en indien dit niet het geval is, waarom zij hier vanaf zijn gegaan.

Ten slotte maakt de Inspectie JenV door middel van deskresearch inzichtelijk wat de voorgeschreven werkwijze voor de betrokken actoren is. Zij bekijkt hiervoor wet- en

regelgeving, beleid en werkinstructies. Ook raadpleegt zij hiervoor waar nodig deskundigen.

Tijdens de analyse zet de Inspectie JenV de informatie die zij heeft opgehaald tijdens de dossierstudie en tijdens de interviews af tegen de voorgeschreven werkwijze. Zo bekijkt zij of de casus is verlopen in lijn met de daarvoor geldende afspraken. Indien de Inspectie JenV knelpunten constateert in (de uitvoering van) het proces doet zij aanbevelingen ter verbetering hiervan.

Bijlage

Afkortingen

Afkorting	Betekenis
AIRS	Afdeling Internationale Rechtshulp in Strafzaken
AVIM	Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek
Inspectie JenV	Inspectie Justitie en Veiligheid
(L)IRC	(Landelijk) Internationaal Rechtshulpcentrum
KMar	Koninklijke Marechaussee
OM	Openbaar Ministerie

Missie Inspectie Justitie en Veiligheid

De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van justitie en veiligheid om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen, om risico's te signaleren en om organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving.

Dit is een uitgave van:

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
[Contactformulier](#) | www.inspectie-jenv.nl

Juni 2018

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*